

MARKKINAOIKEUS

PÄÄTÖS

Nro 337/2011

8.7.2011

Dnro 329/10/JH

HAKIJA

FastROI Oy

turku äbo

Saap. 26-07-2011
Anl.

VASTAPUOLI

Turun kaupunki

Dno 12595-2009
012, 065

ASIA

Julkinen hankinta; kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmä mobiiliratkaisuna

SELOSTUS ASIASTA

Turun kaupunki (hankintayksikkö) on pyytänyt 26.1.2010 päivätyllä tarjouspyynnöllä tarjouksia kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmästä mobiiliratkaisuna. Hankinnasta on julkaistu avointa menettelyä koskeva EU-hankintailmoitus. Turun kaupunki on saanut 15 tarjousta.

Turun kaupungin peruspalvelulautakunta on 14.4.2010 tekemällään päätöksellä (§ 145) sulkenut neljä tarjoajaa tarjouskilpailusta, sulkenut neljä tarjousta tarjouspyyntöä vastaamattomina tarjouskilpailusta sekä valinnut kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän toimittajaksi Logica Suomi Oy:n.

FastROI Oy on 5.5.2010 tehnyt markkinaoikeudelle hakemuksen, jossa se on muun ohella vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa Turun kaupungin peruspalvelulautakunnan 14.4.2010 tekemän päätöksen ja velvoittaa Turun kaupungin korjaamaan virheellisen menettelynsä. FastROI Oy on tehnyt päätöksestä myös oikaisuvaatimuksen.

Turun kaupungin peruspalvelulautakunta on 2.6.2010 tekemällään päätöksellä (§ 206) FastROI Oy:n tekemän oikaisuvaatimuksen johdosta kumonnut 14.4.2010 tekemänsä päätöksen niiltä osin kuin Logica Suomi Oy on valittu kotihoidon mobiilijärjestelmän toimittajaksi. Päätöksessä on todettu, että uusi esitys hankintapäätökseksi tuodaan peruspalvelulautakunnan kokoukseen 16.6.2010.

Turun kaupunki on markkinaoikeudelle 4.6.2010 antamassaan vastineessa esittänyt, että hankintapäätöksen tultua kumotuksi ja hankintayksikön pidättäytyttyä sopimuksen teosta FastROI Oy:llä ei ole oikeussuojansa kannalta enää oikeudellista intressiä saada asiassa markkinaoikeuden perusteltua päätöstä, ja että tämän vuoksi enemmän lausunnon antamisen hakemuksesta tulisi raueta. Tarjousvertailu on

hankintayksikön ilmoituksen mukaan tarkistettu ja täsmennystä vaativilta osin tehty uudelleen.

Turun kaupungin peruspalvelulautakunta on 16.6.2010 tekemällään päätöksellä (§ 243) valinnut kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän toimittajaksi Logica Suomi Oy:n.

FastROI Oy on 21.6.2010 ilmoittanut markkinaoikeudelle peruuttavansa hakemuksensa.

FastROI Oy on 1.7.2010 tehnyt markkinaoikeudelle hakemuksen Turun kaupungin peruspalvelulautakunnan 16.6.2010 tekemästä päätöksestä.

Markkinaoikeus on 8.7.2010 tekemässään päätöksessä (317/2010) todennut, että FastROI Oy on peruuttanut 5.5.2010 tekemänsä hakemuksen ja että hakemuksen käsittely markkinaoikeudessa raukeaa.

Markkinaoikeus on 14.9.2010 antamallaan päätöksellä sallinut Turun kaupungin peruspalvelulautakunnan 16.6.2010 tekemän päätöksen täytäntöönpanon.

Hankintayksikkö on 29.12.2010 tehnyt hankintasopimuksen voittaneen tarjoajan Logica Suomi Oy:n kanssa.

Hankintailmoituksen mukaan hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on ollut 1.200.000–1.600.000 euroa.

HAKEMUS

FastROI Oy on 1.7.2010 tekemässään hakemuksessa vaatinut, että markkinaoikeus kumoaa Turun kaupungin peruspalvelulautakunnan 16.6.2010 tekemän päätöksen (§ 243) ja velvoittaa Turun kaupungin korjaamaan virheellisen menettelynsä. Hakija on myös vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön maksamaan hakijalle hyvitysmaksuna 214.975 euroa. Hakija on lisäksi vaatinut, että markkinaoikeus velvoittaa hankintayksikön korvaamaan sen arvonlisäverolliset oikeudenkäyntikulut 9.778,50 eurolla korkoineen.

Hankintayksikkö on ensinnäkin antanut voittaneen tarjoajan alentaa kokonaishintaansa kesken tarjouskilpailun päätösprosessin. Hankintayksikkö on huomioinut voittaneen tarjoajan vasta tarjousten jättämiselle varatun määräajan jälkeen tekemän hinnanalennuksen, minkä seurauksena voittanut tarjous on katsottu tarjousvertailussa edullisimmaksi. Hakijan oikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä voittanut tarjoaja on antanut hankintayksikölle vastineen, jossa se on ilmoittanut, että sen tarjouksen hintaliitteessä 6a esittämä toimituksen kokonaishinta sisältää myös 50 päivää koulutusta. Tästä ei ole ollut mainintaa alkuperäisen tarjouslomakkeen hintaerittelyssä. Hankintayksikkö on kuitenkin tämän menettelyn hyväksynyt ja

voittanut tarjous on tällä perusteella tulkittu edullisimmaksi. Mikäli tätä jälkikäteistä hinnanalennusta ei olisi hyväksytty, hakijan hintapisteeet olisivat nousseet 70 pisteeseen ja voittaneen tarjoajan pisteet laskeneet 70 pisteestä 68,52 pisteeseen.

Hankintayksikkö on toiseksi muuttanut hankintaprosessin aikana projektisuunnitelman vertailutaulukon pisteytystä eikä ole noudattanut pisteytystaulukossa esitettyä pisteytysmenettelyä. Projektisuunnitelman tarkemmat pisteytysperusteet on luotu vasta tarjousten saamisen jälkeen ja lisäksi niitä on muutettu tarjousten käsittelyn aikana. Projektisuunnitelman pisteytystaulukkoa ei myöskään ole esitetty tarjoajille etukäteen. Jos pisteytystaulukko olisi ollut tiedossa, tarjoajilla olisi ollut mahdollisuus tarkentaa projektisuunnitelmaa vastaavilta osin. Tarjouspyynnössä ja esitettyihin lisäkysymyksiin annetuissa vastauksissa on esitetty pisteytys ja painoarvot vain periaatteellisella tasolla.

Tarjousten käsittelyn ensimmäisessä vaiheessa projektisuunnitelman pisteytys on ollut 1 = ”on/sisältyy/riittävä” tai 0 = ”ei/ei sisälly/puutteellinen”. Jo tässä vaiheessa voittanut tarjoaja on saanut kaksi pistettä, vaikka tätä mahdollisuutta ei ollut esitetty taulukossa. Tarjousten käsittelyn toisessa vaiheessa pisteytystä on muutettu siten, että siihen on lisätty arvo 2 = ”on/sisältyy/riittävä + 1 piste tärkeäksi arvioidusta tai priorisoidusta kohdasta”.

Hankintayksikkö on kolmanneksi tulkinnut hakijan projektisuunnitelman sisältöä virheellisesti.

Hankintayksikön käyttämässä taulukossa ”Projektisuunnitelmien ja lisäarvoisten ominaisuuksien arviointi ja pisteytys” esitetään kolme vertailuperusteen ”Projektisuunnitelman kattavuus” alakohtaa ja niiden arvioinnissa käytetyt kriteerit. Alakohdat ovat ”Kokonaissuunnitelman kattavuus”, ”Vaiheistus ja ehdottomien vaatimusten toteutumisen sijoittuminen aikatauluun” sekä ”Käyttöönottosuunnitelma sisältäen koulutuksen”.

Projektisuunnitelmaa koskevan vertailuperusteen alakohdan ”Kokonaissuunnitelman kattavuus” kriteerin ”Havainnollistava kuva järjestelmän komponenteista” osalta hakijalle on annettu 0 pistettä. Hakijan projektisuunnitelmaan kuitenkin sisältyy kohdassa 1.3 periaatekuva kotihoidon mobiilijärjestelmästä, joka riittävällä tasolla kuvaa järjestelmän komponentteja sekä niiden välillä kulkevia tietovirtoja. Pelkästään liitteessä 3 oleva kuva on tietojärjestelmän kehittäjälle riittävä kuvaamaan kokonaisjärjestelmän komponentit. Tarjouspyynnöstä ei ole käynyt ilmi, että projektisuunnitelmaan olisi pitänyt piirtää oma kuva järjestelmän komponenteista.

Projektisuunnitelmaa koskevan vertailuperusteen alakohdan ”Kokonaissuunnitelman kattavuus” kriteerin ”Alustava riskianalyysi” osalta hakija on saanut 0 pistettä, vaikka hakija on esittänyt

projektisuunnitelmassaan riskienhallintasuunnitelman ja siihen liittyvät menettelyt sekä toimintatavat.

Hakijan pisteytystä on toisessa tarjousvertailussa perusteettomasti muutettu siten, että projektisuunnitelmaa koskevan vertailuperusteen alakohdan "Kokonaissuunnitelman kattavuus" kriteerin "Rajaukset" osalta on vähennetty 1 piste. Hakija on kuitenkin projektisuunnitelmassaan kokonaisuutena rajannut tarjouksen tarjouspyynnön vaatimusmäärittelyn mukaisesti projektisuunnitelman kappaleissa 2.7 ja 2.8. Tarjouspyynnössä ei ollut edellytetty projektin rajoitusten määrittelyä etukäteen.

Projektisuunnitelmaa koskevan vertailuperusteen alakohdan "Vaiheistus ja ehdottomien vaatimusten toteutumisen sijoittuminen aikatauluun" kriteerin "Ehdottomien vaatimusten sijoittuminen aikatauluun" osalta hakija on saanut 0 pistettä, vaikka hakija on esittänyt toteuttavansa määritysten mukaiset muutokset sekä ehdottomissa vaatimuksissa olleet rajapinnat projektisuunnitelman aikataulussa.

Voittanut tarjoaja ja TeliaSonera Finland Oy ovat saaneet kriteeristä "Ehdottomien vaatimusten sijoittuminen aikatauluun" 2 pistettä, mikä ei ole ollut mahdollista alkuperäisen vertailutaulukon pisteytyksen mukaan. Pisteytystä on näin ollen jälkikäteen muutettu siten, että osa tarjoajista on saanut ylimääräisen pisteen, eikä asiasta ole etukäteen kerrottu tarjoajille.

Vertailuperusteen "Käyttöönottosuunnitelma sisältäen koulutuksen" alakohdan "Käyttöönottosuunnitelma" osalta hakija on saanut 0 pistettä, vaikka projektisuunnitelman kohdassa 3 "Projektin aikataulurunko" on esitetty selkeä suunnitelma sekä vaiheistus käyttöönoton toteutukselle kokonaisuudessaan. Tätä on täydennetty projektisuunnitelman kohdissa "Työsuunnitelma" ja "Aikataulun määrittäminen", joissa käyttöönotolle on määritetty tarkastuspisteet, jotka kuvaavat projektin käyttöönoton vaiheita sekä niiden toteutumista käytännössä. Vaikka hakijan projektisuunnitelmassa ei ole alakohtaa "Käyttöönottosuunnitelma", vastaava sisältö projektisuunnitelmassa on kuitenkin ollut.

Voittanut tarjoaja ja Loginets Oy ovat saaneet kohdasta "Käyttöönottosuunnitelma" 2 pistettä, mikä ei ole mahdollista alkuperäisen pisteytyksen mukaan.

Tarjousten käsittelyn ensimmäisessä vaiheessa käytetyn pisteytysmallin mukaisesti laskettaessa hakijan pisteet olisivat vertailuperusteen "Projektisuunnitelman kattavuus" osalta olleet 14,48 aiemman 12,32 asemesta. Ilman voittaneen tarjoajan jälkikäteen esittämää hinnanalennusta hakijan tarjous olisi lisäksi ollut halvin. Hakijan tarjous olisi näillä perusteilla saanut kokonaispisteet 94,48, kun voittanut tarjoaja olisi saanut kokonaispisteet 92,52. Kokonaispisteiden perusteella hakijan olisi pitänyt voittaa tarjouskilpailu.

VASTINE

Turun kaupunki on vaatinut, että markkinaoikeus hylkää FastROI Oy:n hakemuksen perusteettomana ja velvoittaa hakijan korvaamaan sen arvonnisäverottomat oikeudenkäyntikulut 2.500 eurolla korkoineen.

Alkuperäisen 14.4.2010 tehdyn hankintapäätöksen perustelut ovat nojautuneet laadittuun vertailutaulukkoon. Taulukon laadinnassa oli tapahtunut virhe, kun tarjoajien saamia pisteitä ei ollut perusteltu riittävästi. Niin ikään oli tehty laskuvirhe vertailuhintojen osalta kaikkien tarjoajien kohdalla. Virheiden johdosta peruspalvelulautakunta on kumonnut 14.4.2010 tekemänsä päätöksen ja tehnyt 16.6.2010 uuden täsmällisesti perustellun hankintapäätöksen, johon on sisältynyt myös sanallinen vertailu taulukon lisäksi.

Hankintayksikkö ei ole alentanut tarjousten vertailussa käyttämäänsä voittaneen tarjoajan hintaa 14.4.2010 tehdyn hankintapäätöksen jälkeen. Tarjousten hinnat ovat olleet yksiselitteiset, eikä niitä ole käsitelty aikana muutettu.

Voittaneen tarjoajan kokonaishintaan on sisältynyt 50 päivän koulutus tarjouspyynnössä edellytetyllä tavalla. Koulutus on sisältynyt kohtaan ”Käyttönoton vaatimat tehtävät”. Koulutusta ei ole tarvinnut eritellä hintaliitteeseen, koska se on sisältynyt tarjouspyynnön vaatimukseen ja se on eritelty myös tarjouspyynnön ehdottomien vaatimusten listassa. Voittanut tarjoaja on tarjouksessaan ilmoittanut, että siihen sisältyy tarjouspyynnön mukainen koulutus. Voittanut tarjoaja ei ole muuttanut tarjoustaan tai alentanut hintaa.

Alkuperäisiä vertailutaulukon perusteita tai pisteyttämistapaa ei ole 16.6.2010 tehdyllä päätöksellä muutettu. Hankintayksikkö on tarjoajien tekemien oikaisuvaatimusten johdosta katsonut, että taulukon antama informaatio ei ole ollut riittävää. Tämä ja tarjoushintojen virheellinen arviointi on todettu lautakunnan 2.6.2010 tekemässä päätöksessä. Perusturvalautakunta on 16.6.2010 tehnyt uuden hankintapäätöksen nimenomaan sen vuoksi, että tarjoajilla on mahdollisuus arvioida miksi ja millä tavoin pisteitä on saanut. Pisteytyksiä ei ole muutettu, vaan taulukkoon on lisätty ainoastaan seloste siitä, millä perusteilla jostain kohdista on voinut saada kaksi pistettä.

Perustelujen täsmennys on tehty projektisuunnitelman kattavuuden arviointiin. Projektisuunnitelman kattavuutta on arvioitu siten, että yleiskuvaus järjestelmästä, havainnollistava kuva järjestelmän komponenteista, sertifioitu laadunhallintajärjestelmä, alustava riskianalyysi ja rajaukset ovat tuottaneet tarjoajille pisteitä. Kaikki nämä kriteerit kuvaavat kokonaissuunnitelman kattavuutta ja ne ovat mahdollisimman objektiivisia. Niistä saadut pisteet on kuvattu taulukkomuodossa.

Hakijan osalta kokonaissuunnitelman kattavuuden osalta on vähennetty 1 piste, koska hakijan projektisuunnitelma ei ole sisältänyt kohtaa ”Projektin rajaukset”, vaikka aikaisemmassa vertailussa sille oli piste tältä osin merkitty. Vähennys on ollut välttämätön tarjoajien tasapuolisen kohtelun kannalta.

Hankintayksikön 16.6.2010 tekemässä hankintapäätöksessä projektisuunnitelmaa koskevat kohdat on perusteltu sanallisesti. Päätös on perusteltu myös taulukkomuodossa ja se on ollut tarjouspyynnön mukainen. Tarjousten arviointi on tehty tarjouspyynnössä esitettyjen vertailuperusteiden ja painoarvojen mukaan. Projektisuunnitelman kohtia on kaikkien tarjoajien kohdalla arvioitu niin, että arvioitavissa kohdissa ei jää tulkinnanvaraa, eli joko suunnitelmassa on kyseinen kohta tai sitä ei ole, ja pisteet on annettu sen mukaisesti.

Voittanut tarjoaja on jättänyt kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen kokonaispistein 94,00. Tämä tarjous on ollut myös vertailuhinnaltaan halvin. Hakijan tarjouksen kokonaispisteet ovat olleet 88,96. Hakijan tarjous on ollut hinnaltaan voittanutta tarjousta kalliimpi ja siihen sisältyvä projektisuunnitelma selvästi puutteellinen.

Jos hakijan esittämät muutokset hyväksyttäisiin arvioinnissa, olisivat sen projektisuunnitelman osalta saamat pisteet yhteensä 14,48. Hakijan tarjouksen yhteispistemääräksi tulisi tällöin 92,08, mikä on vähemmän kuin voittaneen tarjoajan 94,00 pistettä. Väitetyllä menettelyvirheellä ei siten ole ollut vaikutusta hankintamenettelyn lopputulokseen.

Hyvitysmaksun määrä ei ilman erityistä syytä saa ylittää kymmentä prosenttia hankintasopimuksen arvosta. Hyvitysmaksun suuruutta arvioitaessa ei hakijan esittämällä epämääräisillä laskelmilla katetuotosta ole merkitystä. Hankintayksikkö ei ole toiminut asiassa virheellisesti eikä erityisen moitittavasti. Hakijalla ei tarjouksensa perusteella ole ollut todellista mahdollisuutta voittaa tarjouskilpailua ja päästä hankinnan toimittajaksi. Hakijalle ei ole aiheutunut tarjouksen laatimisesta kustannuksia tai vahinkoa.

LAUSUNTO

Logica Suomi Oy on vaatinut ensisijaisesti, että markkinaoikeus jättää hakemuksen myöhässä saapuneena tutkimatta, sekä toissijaisesti, että markkinaoikeus hylkää hakemuksen. Lausunnonantaja on lisäksi vaatinut, että markkinaoikeus siinä tapauksessa, että hakemus tutkitaan, velvoittaa hakijan korvaamaan sen arvonlisäverottomat oikeudenkäyntikulut 8.310 eurolla korkoineen.

Lausunnonantaja on esittänyt, että määräaika hakemuksen tekemiselle lasketaan 14.4.2010 tehdyn hankintapäätöksen tiedoksiannosta, koska sekä 14.4.2010 että 16.6.2010 tehdyissä päätöksissä hankinnan kohteen toimittajaksi on valittu Logica Suomi Oy.

Lausunnonantaja ei ole alentanut tarjoushintaansa. Sen tarjouksesta on käynyt selvästi ilmi, että kokonaishinta on sisältänyt 50 koulutuspäivän koulutuksen tarjouspyynnön edellyttämällä tavalla. Hankintayksikön 16.6.2010 tekemän hankintapäätöksen perustelut ovat olleet tarjouspyynnössä esitettyjen vertailuperusteiden mukaiset. Hakijan väitteiden mukaisesti projektisuunnitelmasta sille annettavilla lisäpisteillä ei olisi merkitystä tarjouskilpailun lopputuloksen kannalta.

VASTASELITYS

Hakija on esittänyt, että koulutus olisi tullut tarjouspyynnön mukaan ilmoittaa erillisellä hintaliitteellä. Voittaneessa tarjouksessa ei ole tarjouspyynnössä tarkoitettulla tavalla ilmoitettu tarjouksen sisältävän koulutusta, mikäli tämä ilmenee ainoastaan projektisuunnitelmasta. Kysymyksessä ei ole tarjouspyynnön hintaliitteen mukainen erittely käyttöönoton vaatimista tehtävistä. Voittaneen tarjouksen julkisesta hintaliitteestä 6a ja sen ”Lisätietoja”-kentän tiedoista ei ilmene, että koulutus olisi sisällynyt voittaneen tarjoajan hintaan.

Hankintayksikkö on muuttanut tarjousten hintavertailun laskentaperiaatetta koulutuksen hinnan osalta kesken tarjousten käsittelyn. Myös projektisuunnitelman pisteytyksen osalta tilanne on muuttunut tarjousten käsittelyn aikana. Tarjoajille olisi pitänyt etukäteen kertoa, mikäli joistakin kohdista annetaan lisäpisteitä normaalin pisteytyksen ohella, sekä yksilöidä sanotut kohdat. Hakijaa ei ole kohdeltu tarjouskilpailussa tasapuolisesti projektisuunnitelman pisteytyksen osalta.

Hankintayksikön on korvattava hyvitysmaksuna hakijan katetuotto. Katetuotto on laskettu tarjouksen kokonaishinnasta vähentämällä siitä ensin niin sanottujen kolmansien osapuolten lisenssit ja projektityöt, jonka jälkeen hakijan omista töistä aiheutuvasta laskutuksesta on vähennetty arvioidut suorat palkkakustannukset ja sosiaalikulut. Lisenssimaksujen katteeksi on arvioitu 100 prosenttia. Sovellusvuokramaksuja on oletettu saatavan 24 kuukauden ajalta 600 käyttäjän osalta ja nettohintaista sovellusvuokramaksuista on vähennetty palvelimen vuokrauksen kulut.

Kymmenen prosenttia koko hankintasopimuksen arvosta ylittävä hyvitysmaksu on aiheellinen, koska toimitussopimus olisi ollut arvoltaan suhteessa yrityksen liikevaihtoon erittäin merkittävä ja koska tämä toimitussopimus olisi tärkeänä referenssinä ollut hakijalle strategisesti erittäin merkityksellinen.

MARKKINAOIKEUDEN RATKAISUN PERUSTELUT

Hakemuksen tutkiminen

Sovellettavat oikeusohjeet

Julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007, jäljempänä hankintalaki) on muutettu 30.4.2010 annetulla ja 1.6.2010 voimaan tulleella lailla julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta (321/2010). Mainitun lain voimaantulosäännösten mukaan hankintaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos hankintamenettely on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa. Asian käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan kuitenkin 1.6.2010 voimaan tulleen lain 73, 80–93 ja 99–103 §:ää, jos hankintamenettely on aloitettu ennen lain voimaantuloa ja hankintayksikön päätös tai hankintamenettelyn muu ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan, tehdään lain tultua voimaan.

Hankintayksikön alkuperäinen hankintapäätös (§ 145) on tehty 14.4.2010 eli ennen edellä mainitun lain (321/2010) voimaantuloa. Nyt kyseessä oleva hakemus on kohdistettu ensisijaisesti hankintayksikön mainitun lain voimaantulon jälkeen 16.6.2010 tekemään päätökseen (§ 243). Kuitenkin jäljempänä esitettävällä tavalla hankintayksikön päätös, jolla on ollut vaikutusta hakijan asemaan, on tehty ennen 1.6.2010. Näin ollen tämän asian käsittelyyn on sovellettava hankintalain säännöksiä sellaisina kuin ne olivat voimassa ennen 1.6.2010.

Hankintalain 73 §:n 1 momentin (348/2007) mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava. Päätökseen tulee liittää kirjallinen ohje asian saattamisesta markkinaoikeuteen (hakemusosoitus). Päätös perusteluineen sekä hakemusosoitus on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksen ja hakemusosoituksen tiedoksi, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua niiden lähettämisestä.

Hankintalain 77 §:n (348/2007) mukaan hakemus markkinaoikeuteen on tehtävä kirjallisesti. Hakemus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut kirjallisesti tiedon 73 §:n 1 momentissa tarkoitetusta päätöksestä sekä hakemusosoituksen. Markkinaoikeus toteaa, että 1.6.2010 voimaan tullut muutoksenhakua koskeva hankintalain 87 § on asiasisällöltään tältä osin aikaisempaa säännöstä vastaava.

Asian vaiheet

Asiassa on selvitetty, että FastROI Oy on tehnyt Turun kaupungin peruspalvelulautakunnan 14.4.2010 tekemää hankintapäätöstä koskeneen hakemuksen markkinaoikeudelle hankintalain 77 §:n (348/2007) mukaisessa määräajassa.

FastROI Oy on tehnyt 14.4.2010 tehdystä hankintapäätöksestä myös oikaisuvaatimuksen hankintayksikölle. Hankintayksikkö on 2.6.2010 tekemällään päätöksellä oikaisuvaatimuksen johdosta kumonnut 14.4.2010 tekemänsä päätöksen niiltä osin kuin Logica Suomi Oy on valittu kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän toimittajaksi. Päätöksessä on todettu, että uusi esitys hankintapäätökseksi tuodaan peruspalvelulautakunnan kokoukseen 16.6.2010.

Turun kaupungin peruspalvelulautakunta on 16.6.2010 tekemällään päätöksellä valinnut kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän toimittajaksi Logica Suomi Oy:n.

FastROI Oy on 21.6.2010 peruuttanut hankintayksikön 14.4.2010 tekemää päätöstä koskeneen hakemuksensa.

FastROI Oy on 1.7.2010 tehnyt markkinaoikeudelle hakemuksen Turun kaupungin peruspalvelulautakunnan 16.6.2010 tekemästä päätöksestä. Hakemus on sinänsä tehty päätökseen liitetyn muutoksenhakuosoituksen mukaisesti ja hankintalain 87 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa.

Tämän jälkeen markkinaoikeus on 8.7.2010 tekemässään päätöksessä (317/2010) todennut, että FastROI Oy on peruuttanut 5.5.2010 tekemänsä hakemuksen ja että hakemuksen käsittely markkinaoikeudessa raukeaa.

Markkinaoikeuden johtopäätös

Edellä mainitulla tavalla FastROI Oy on tehnyt hakemuksen jo alkuperäisestä hankintapäätöksestä, mutta peruuttanut sen hankintayksikön tehtyä 2.6.2010 päätöksen, jossa hankintayksikkö on todennut osittain kumonneensa hankintapäätöksensä FastROI Oy:n oikaisuvaatimuksen johdosta. Tässä yhteydessä hankintayksikkö on myös esittänyt markkinaoikeudelle, että hakemuksen käsittelyn tulisi raueta, koska FastROI Oy:llä ei ole asiassa enää oikeussuojansa kannalta oikeudellista intressiä hankintapäätöksen tultua kumotuksi. Hankintayksikkö on tämän jälkeen 16.6.2010 tehnyt uuden päätöksen, jolla se on edelleen valinnut tarjouskilpailun voittajaksi Logica Suomi Oy:n.

Markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö ei 2.6.2010 tekemällään päätöksellä ole päätöksen sanamuodosta huolimatta tosiasias-
sa

kumonnut 14.4.2010 tekemäänsä hankintapäätöstä. Sen sijaan hankintayksikkö on 16.6.2010 tekemällään päätöksellä ainoastaan täsmentänyt aiemman hankintapäätöksensä perusteluja säilyttäen kyseisen päätöksen lopputuloksen ennallaan. Tästä huolimatta hankintayksikkö on liittänyt myös 16.6.2010 tekemäänsä päätökseen muutoksenhakuosoituksen markkinaoikeuteen. FastROI Oy:n voidaan katsoa peruuttaneen 14.4.2010 tehdystä hankintapäätöksestä tekemänsä hakemuksen hankintayksikön harhaanjohtavan menettelyn sekä sen markkinaoikeudelle antaman yhtiön oikeussuojaa koskevan virheellisen lausuman johdosta. Kun lisäksi otetaan huomioon se, että FastROI Oy on kaikissa menettelyn vaiheissa toiminut hankintayksikön antamien muutoksenhakuohjeiden mukaisesti, ei FastROI Oy:n hakemusta tule jättää hankintayksikön ja lausunnonantajan esittämillä perusteilla tutkimatta.

Hankintamenettely

Hankintalain 2 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailuolosuhteet, kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia tasapuolisesti ja syrjimättä sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Voittaneen tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus

Hakija on esittänyt, että voittaneeseen tarjoukseen ei ole sisältynyt tarjouspyynnössä edellytettyä 50 päivän koulutusta ja että hankintayksikkö on sallinut voittaneen tarjoajan täydentää tarjoustaansa tältä osin tarjousten jättämiselle asetetun määräajan jälkeen.

Hankintalain 46 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava tarjouskilpailusta.

Tarjouspyynnön kohdan 1 ”Hankinnan kohde” mukaan hankintaan sisältyy järjestelmän koulutus tilaajan tiloissa Turussa. Koulutus koskee pääkäyttäjiä, vastuukäyttäjiä ja peruskäyttäjiä ja sisältää sekä toiminnanohjaus- että mobiilisovelluksen käytön. Koulutuspäiviä on noin 50. Kohdan 1 mukaan järjestelmän ehdottomat vaatimukset ja arvioitavat ominaisuudet esitetään liitteissä 2a ja 2b.

Tarjouspyynnön liitteessä 2a on määritetty ”ehdottomat edellytykset toiminnanohjaus- ja mobiilisovellukselle”. Liitteessä on yhtenä edellytyksenä mainittu kohtana 3 ”Koulutus – yhteensä 50 koulutuspäivää” ja sen alakohtina ”Pääkäyttäjät (2 + 1)” ja ”Toiminnanohjaussovellusten ja mobiilisovellusten koulutus (170 hlöä)”. Voittanut tarjoaja on tarjouksessaan merkinnyt ”kyllä” edellä mainittujen edellytysten toteutumista koskevaan kohtaan.

Tarjouspyynnön kohdassa 9 ”Tarjoukselle asetettavat vähimmäisvaatimukset” on todettu muun ohella, että ”tarjoushinnat sekä sitoutuminen tarjouspyynnön ja sen liitteiden ehtoihin tulee antaa oheisella tarjouslomakkeella, liite 3”. Tarjouspyynnön liitteen 3 kohdassa ”Sitoumus” on pyydetty ilmoittamaan, hyväksyykö tarjoaja tarjouspyynnössä ja sen liitteissä asetetut ehdot. Voittanut tarjoaja on tarjouksessaan vastannut ”kyllä” sitoumuksen hyväksymistä koskevaan kohtaan.

Markkinaoikeus toteaa, että tarjouspyynnössä ehdottomana vaatimuksena edellytetty koulutus on tarjouspyynnön mukaan tullut sisällyttää tarjoushintaan. Voittaneessa tarjouksessa on nimenomaisilla merkinnöillä vahvistettu kyseisen koulutuksen sisältyvän tarjoukseen. Näin ollen markkinaoikeus katsoo, ettei voittanut tarjous ole koulutuksen osalta ollut tarjouspyynnön vastainen ja ettei tarjousta ole tältä osin muutettu hakijan esittämällä tavalla jälkikäteen.

Vertailuperusteet ja niiden soveltaminen

Hakija on esittänyt, että hankintayksikkö on ilmoittanut vertailuperusteiden painoarvot tarjouspyynnössä ja lisäkysymyksiin annetuissa vastauksissa vain periaatteellisella tasolla ja määrittänyt projektisuunnitelmien käsittelyn tarkemmat pisteytysperusteet vasta tarjosten saamisen jälkeen. Hakija on lisäksi esittänyt, että hankintayksikkö on muuttanut projektisuunnitelman pisteytystä kesken hankintamenettelyn. Hakija on vielä esittänyt, että hankintayksikkö on perusteettomasti jättänyt sen tarjouksen ilman pisteitä järjestelmän rakennetta koskevan kuvan, riskienhallintasuunnitelman, rajausten ja ehdottomien vaatimusten toteutumisen aikataulun sekä käyttöönottosuunnitelman osalta.

Hankintalain 40 §:n 1 momentin mukaan tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava niin selväksi, että sen perusteella voidaan antaa yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Hankintalain 41 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan tarjouspyynnössä tai soveltuvien osin hankintailmoituksessa on oltava tarjouksen valintaperuste sekä käytettäessä kokonaistaloudellista edullisuutta tarjouksen vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus tai kohtuullinen vaihteluväli taikka poikkeuksellisissa tapauksissa vertailuperusteiden tärkeysjärjestys.

Hankintalain 62 §:n 1 momentin mukaan tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan, tai se, joka on hinnaltaan halvin. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen vertailuperusteina voidaan käyttää esimerkiksi laatua, hintaa, teknisiä ansioita, esteettisiä ja toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuksia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, huoltopalveluja,

toimituspäivää tai toimitus- tai toteutusaikaa taikka elinkaarikustannuksia.

Hankintalain 62 §:n 3 momentin mukaan käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta on vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Hankintayksiköllä on harkintavalta tarjousten vertailuperusteiden ja niiden painotuksen määrittämisessä.

Tarjouspyynnön kohdassa 11.4 ”Tarjousten vertailu ja tarjouksen valinta” mainitaan seuraavaa: ”Tarjouskilpailu ratkaistaan annettujen tarjousten kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella. Arviointiperusteina ovat palvelun hinta, järjestelmän ominaisuudet ja projektisuunnitelma. Hinnan painoarvo on 70 % (maksimipisteet 70), projektisuunnitelman 20 % (maksimipisteet 20) ja järjestelmän lisäarvoisten ominaisuuksien 10 % (maksimipisteet 10).”

Tarjouspyynnössä on edelleen täsmennetty, että vertailuperusteen ”Projektisuunnitelma” osalta arvioidaan osakokonaisuuksittain seuraavia seikkoja: kokonaissuunnitelman kattavuus (painoarvo 40 prosenttia), vaiheistus ja ehdottomien vaatimusten toteutumisen sijoittuminen aikatauluun (painoarvo 30 prosenttia) ja käyttöönottosuunnitelma sisältäen koulutuksen (painoarvo 30 prosenttia). Kukin osakokonaisuus arvioidaan kouluarvosanoin asteikolla 4–10. Lisäksi tarjouspyynnön liitteessä 2b on yksilöity tarjousvertailussa huomioitavat lisäarvoiset ominaisuudet.

Edellä todetun perusteella markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö on tarjouspyynnössä riittävällä tarkkuudella ja selkeydellä ilmoittanut ne vertailuperusteet painotuksineen, joita se tulee käyttämään tarjousten vertailussa.

Hankintayksikkö on hankintapäätöksen liitteenä olleessa ”Projektisuunnitelmien ja lisäarvoisten ominaisuuksien arviointi ja pisteytys”-taulukossa yksilöinyt laadullisten vertailuperusteiden ja niiden alakohtien arvioinnissa huomioon ottamiaan tekijöitä. Markkinaoikeus katsoo, että kyse ei ole ollut jälkikäteen asetetuista itsenäisistä arviointiperusteista, vaan lähinnä tarjouspyynnössä ilmoitettuihin vertailuperusteisiin ja niiden alakohtiin liittyvistä perustelunluonteisista seikoista.

Hankintayksikkö on 16.6.2010 tekemällään päätöksellä täsmentänyt 14.4.2010 tekemänsä päätöksen pisteytysjärjestelmää sekä annettuja pisteitä, mutta päätynyt edelleen siihen, että kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen on jättänyt Logica Suomi Oy. Kun otetaan huomioon hankintayksikölle tarjousten pisteytyksessä kuuluva harkintavalta, tarjouksista ilmenevät eroavaisuudet sekä tarjousten pisteytyksestä esitetyt perustelut, hankintayksikön ei pisteytyksen

täsmäntämisestä huolimatta voida katsoa menetelleen vertailuperusteita soveltaessaan hakijan esittämin tavoin julkisista hankinnoista annettujen oikeusohjeiden vastaisesti.

Johtopäätös

Markkinaoikeus katsoo, että hankintayksikkö ei ole menetellyt hakijan esittämin tavoin julkisista hankinnoista annettujen oikeusohjeiden vastaisesti. Hakemus on siten hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen hakija saa pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Sitä vastoin olisi kohtuutonta, jos hankintayksikkö ja asiassa lausunnon antanut Logica Suomi Oy joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaan vahinkonaan. Tämän vuoksi hakija on velvoitettava korvaamaan hankintayksikön ja lausunnonantajan oikeudenkäyntikulut markkinaoikeuden kohtuulliseksi harkitsemalla määrällä. Korvauksen määrää harkitessaan markkinaoikeus on ottanut huomioon sen, että Logica Suomi Oy:n lausunto on ollut asian laatuun ja vaiheeseen nähden tarpeettoman laaja.

MARKKINAOIKEUDEN RATKAISU

Markkinaoikeus hylkää hakemuksen.

Markkinaoikeus velvoittaa FastROI Oy:n korvaamaan Turun kaupungin oikeudenkäyntikulut 2.500 eurolla sekä Logica Suomi Oy:n oikeudenkäyntikulut 3.000 eurolla. Korvauksille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut siitä päivästä, jona tämä päätös on ollut asianosaisten saatavissa.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

Valitusosoitus on liitteenä.

Puheenjohtaja

Nina Korjus

Asian ovat ratkaisseet markkinaoikeuden lainoppineet jäsenet Nina Korjus, Sami Rautiainen ja Tapio Erme.

JAKELU

FastROI Oy; oikeudenkäyntimaksu 223 euroa
Turun kaupunki; maksutta
Logica Suomi Oy; maksutta

SAMI JUVO NESI
OMISDOMSTOLEN

VALITUSOSOITUS

Markkinaoikeuden päätökseen saa hakea muutosta **korkeimmalta hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle osoitettu valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuunottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Milloin kysymyksessä on asianosaisen suostumuksen perusteella tapahtuva sähköinen tiedoksianto, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen sinä päivänä, jolloin asiaa koskeva viesti on viestin vastaanottajan vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä voidaan toimittaa korkeimman hallinto-oikeuden kirjaamoon henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen tuomioistuimen aukioloajan päättymistä. Aukiolo päättyy kello 16.15.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite:

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Unioninkatu 16
00131 Helsinki	Helsinki

Telekopio	010 36 40382
Sähköposti	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- valittajan yhteystiedot, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmä on valittajan, tämän laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen on laatinut joku muu henkilö, on valituskirjelmässä mainittava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- markkinaoikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa valituksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu markkinaoikeudelle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamies ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja.

Maksut

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 3 §:n mukaan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 226 euron oikeudenkäyntimaksu.